

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ondersteuning van de scholen bij de uitvoering van oriënterende bodemonderzoeken

1. SITUERING

Op basis van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 heeft een groot aantal scholen de verplichting om een oriënterend bodemonderzoek uit te voeren, onder meer technische scholen en scholen met een stookolietank groter dan 20.000 liter. In de inventarisatiestudie van de OVAM werd het aantal onderzoeksplichtige scholen geraamd op ongeveer driehonderd. De OVAM heeft in het verleden reeds verschillende acties ondernomen om deze scholen aan te sporen om oriënterende bodemonderzoeken te laten uitvoeren. Hiervoor werden verschillende kanalen gebruikt: algemene nieuwsbrieven, specifiek aan de scholen gerichte brieven (waarbij zij gewezen werden op hun onderzoeksplicht), telefonische contacten met de scholen, mailberichten aan de scholen, via de kanalen van de onderwijskoepels en de stuurgroepen van de protocollen scholen.

Om de scholen bij hun onderzoeksplicht praktisch te ondersteunen, heeft de OVAM twee raamovereenkomsten met erkende bodemsaneringsdeskundigen afgesloten voor het opmaken van oriënterende bodemonderzoeken, waar de scholen eenvoudig gebruik kunnen van maken. Deze initiatieven van de OVAM hebben evenwel tot weinig respons van de scholen geleid. Volgens de scholen en de onderwijskoepels is de gebrekkige respons onder andere te wijten aan het grote takenpakket waar de scholen reeds mee belast zijn, de onwetendheid van de scholen over de bodemproblematiek en hun onderzoeksverplichting. Verder is ook het kostenplaatje verbonden aan de bodemonderzoeken en de eventuele bodemsanering een groot struikelblok. Dit veroorzaakt een aanzienlijke vertraging in de aanpak van bodemverontreinigingen bij de scholen.

De inspanningen van de OVAM om de scholen zover te krijgen dat ze zelf het oriënterend bodemonderzoek uitvoeren, blijken een zeer arbeidsintensieve bezigheid te zijn die weinig vruchten afwerpt. Het uitbesteden van deze OVAM-taak is een mogelijkheid maar zal eveneens aanzienlijke kosten met zich meebrengen zonder enige resultaatgarantie. De OVAM kan de beperkte beschikbare personele en financiële middelen meer oplossingsgericht, doelmatig en efficiënt inzetten door zelf de oriënterende bodemonderzoeken uit te voeren en te financieren.

De door de OVAM voorgestelde uit te voeren oriënterende bodemonderzoeken hebben gelijkaardige kenmerken:

- de te onderzoeken locaties zijn terreinen van scholen;
- de aanwezige decretaal te onderzoeken risico-inrichtingen zijn gelijkaardig en kunnen als volgt ingedeeld worden: scholen met een stookolietank met een volume groter dan 20.000 liter, technische scholen en scholen waar een historische risico-activiteit werd uitgevoerd;
- de scholen hebben zelf nog niet het initiatief genomen om deze onderzoeken uit te voeren, omwille van het gebrek aan kennis over de problematiek, door de beperkte financiële mogelijkheden of omwille van tijdsgebrek.

De OVAM wil een gegroepeerde aanpak op maat uitwerken voor alle scholen die overeenkomstig het Bodemdecreet onderzoeksplichtig zijn. De regeling houdt in dat de OVAM zelf de oriënterende bodemonderzoeken uitvoert en volledig financiert. Organisatorisch is binnen de OVAM het geheel aan scholen gegroepeerd binnen één team, waardoor de kennis geconcentreerd is en efficiëntiewinsten kunnen gerealiseerd worden. De beoogde ketenaanpak van de dossiers zal leiden tot het versneld vaststellen en verwijderen van de bodemverontreiniging bij de scholen.

Het uitvoeren en het financieren van de oriënterende bodemonderzoeken door de OVAM bij de scholen zal leiden tot een efficiëntere overheid: de scholen kunnen zich ten volle richten op hun kerntaak; de OVAM kan haar deskundigheid op bodemvlak ten volle valoriseren. De OVAM heeft een uitgebreide expertise opgebouwd in het aanbesteden en uitvoeren van bodemonderzoeken en bodemsaneringen, waardoor dan ook een grote meerwaarde ontstaat als de OVAM dit uit handen van de scholen neemt.

In het Oprichtingsdecreet, in het bijzonder artikel 10.3.3, §3, en artikel 10.3.3, §4, 2°, van titel X van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM), heeft de decreetgever aan de OVAM met betrekking tot het bodembeleid uitdrukkelijk als taak toegewezen om instrumenten te ontwikkelen en maatregelen uit te werken om individuele en collectieve saneringen te stimuleren en dit onder meer door het uitvoeren van oriënterende bodemonderzoeken. In de voorbereidende werken wordt bij deze taakomschrijving aangegeven dat bij het uitvoeren van deze taak ook socio-economische aspecten een rol spelen. Dit volgt onder meer uit artikel 1.2.1, §3, van het DABM dat onder meer bepaalt dat bij de uitvoering van het beleid rekening moet worden gehouden met de sociaaleconomische aspecten. Met betrekking tot de uitvoering van het bodemsaneringsbeleid betekent dit bijvoorbeeld dat de OVAM oog moet hebben voor de moeilijke positie van onder meer natuurlijke en rechtspersonen die geen commercieel doel hebben en die met bodemonderzoek en/of bodemsanering worden geconfronteerd. Deze personen behoeven een zekere ondersteuning bij de afwikkeling van de bodemsaneringsproblematiek waarmee ze worden geconfronteerd.

Op 5 september 2013 ondertekenden de Vlaamse ministers van Leefmilieu en van Onderwijs een protocol voor de scholen die genieten van de reguliere subsidies van AGION (Agentschap voor infrastructuur in het onderwijs). In navolging hiervan werd op 30 juni 2016 een protocol afgesloten waarvan de scholen van het GO! (Gemeenschapsonderwijs) gebruik kunnen maken. Het doel van deze protocollen is om de vervuilde schoolterreinen in te kaart brengen en de scholen administratief, praktisch en financieel te ondersteunen bij de uitvoering van de bodemonderzoeken en de bodemsanering op hun terrein. De OVAM, AGION en GO! staan in voor de uitvoering ervan. Op basis van deze protocollen kan de OVAM voor de scholen optreden vanaf het beschrijvend bodemonderzoek. De scholen moeten het oriënterend bodemonderzoek evenwel in eigen beheer laten uitvoeren. De OVAM wenst de bijstand aan de scholen in deze protocollen uit te breiden met ook de uitvoering van oriënterende bodemonderzoeken, vanaf 2017 en voor een welbepaalde periode.

Via een programmatorische aanpak zorgt de OVAM voor een resultaatgerichte, efficiënte en zuinige uitvoering van de oriënterende bodemonderzoeken. De OVAM kan voor een groter aantal bodemonderzoeken de aanbestedingen uitschrijven, wat zal leiden tot lagere eenheidsprijzen en lagere overheadkosten. De OVAM sluit in eigen beheer bestekken af met erkende bodemsaneringsdeskundigen die de oriënterende bodemonderzoeken uitvoeren.

2. BUDGETTAIRE WEERSLAG

De totale kostprijs wordt geraamd op 510.000 euro. De vastleggingen worden voorzien vanaf 2017 en gespreid over vijf jaar. Voor de ondertekende protocollen werd 18 miljoen euro (protocol met AGION) en 6 miljoen euro (protocol met GO!) voorzien. Tot maart 2017 werd in totaal 1.847.218,04 euro besteed overeenkomstig de lopende protocollen. Er is bijgevolg nog voldoende budgettaire ruimte voor een

uitbreiding van het project. De reeds voorziene middelen volstaan voor het uitvoeren van de oriënterende bodemonderzoeken bij de scholen.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 5 mei 2017 gaat als bijlage 2.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting van 7 juli 2017 gaat als bijlage 3.

4. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

3. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft een gunstige weerslag de lokale besturen met gemeentescholen.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het voorstel van beslissing heeft geen regulerend effect op de burger, het bedrijfsleven of non-profit organisaties en vereist dan ook geen reguleringsimpactanalyse.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar goedkeuring te hechten aan de voorgestelde programmatische aanpak van de OVAM tot uitvoering en financiering van de oriënterende bodemonderzoeken voor de onderzoeksplichtige scholen.

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Onderwijs

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw